

Nr 879

Av herr Wirtén, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 81, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.*

(Lika lydande med motion nr 1133 i Andra kammaren)

I proposition nr 81 föreslås regler som klarlägger hur studiemedelsavgifter skall behandlas i skattehänseende. Reglerna innebär att avdrag inte skall få göras vid inkomsttaxering för sådana avgifter. Från folkpartihåll har i många år framförts krav på utredning angående studiekostnadernas behandling i skattehänseende. Senast till årets riksdag har en motion av sådan innebörd — II: 478 — lagts fram av herrar Jönsson i Ingemarsgården och Mundebo. I denna motion erinrades om vissa synpunkter som framförts från fackligt håll. Införande av möjligheter till avdrag för studieskuld skulle ge en skatteutjämning. Nuvarande system innebär att studerande i regel inte får nytta av ortsavdrag under studietiden. Detta skulle kunna kompenseras av avdragsmöjligheter för studieskuldssamorteringar i ett senare skede, när den progressiva beskattningen börjat påverka vederbörandes inkomster.

Jag vill till detta påminna om att riksskattenämnden i samband med införandet av studiemedelsförordningen framhöll, att det inte är orealistiskt att betrakta studieskulden som en ackumulering av levnadskostnader motsvarande existensminimum. På grund av den av praktiska skäl motiverade regeln om beskattningsårets slutenhet kan för närvarande avdrag för dessa kostnader inte åtnjutas. Principen om beskattningsårets slutenhet har dock på senare år på flera håll genombrutits. I detta fall föreligger enligt min mening inga avgörande praktiska skäl för att denna regel skall förhindra införande av avdragsrätt för amortering av studieskuld.

Som framhålles i den ovan nämnda motionen kan det avdragsgilla beloppet begränsas till ett maximerat schablonavdrag under ett begränsat antal år efter det vederbörande trätt ut i förvärvslivet.

I proposition nr 81 tar departementschefen klar ställning mot tanken att medge rätt till avdrag i ifrågavarande fall. Departementschefen redovisar och ansluter sig till den ståndpunkt som intagits i den departementspromemoria som upprättats i ärendet. I promemorian har endast förutsatts att avdragsrätt för avgiften i dess helhet inte kan komma i fråga. Den utredning om dessa frågor som från folkpartihåll vid flera tillfällen efterlysts kan inte anses verkställd genom departementspromemorian.

Det framgår även av kammarrättens yttrande över departementspromemorian att någon tillräckligt utförlig utredning ej finns för att frågan om avdragsrätt för studiemedelsavgiften i hela sin vidd skall kunna avgöras. Enligt min mening har därför kravet på att en sådan utredning verkställs starka skäl för sig. Det finns anledning att i ett sådant större sammanhang ta upp till bedömning även frågan om studiebidragets höjning. En ny prövning är där motiverad bl. a. på grund av att studiebidraget är nominellt bestämt, varför dess reella värde och köpkraft successivt urholkats genom den fortgående inflationen. En höjning av studiebidraget skulle dessutom medverka till en breddning både socialt och geografiskt av rekryteringen till de högre studierna och dessutom givetvis nedbringa de studerandes skuldsättning. Frågeställningarna om en höjning av studiebidraget och om införande av avdragsrätt för studiemedelsavgifterna hänger därför ganska nära samman med varandra.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 81 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en utredning angående studiekostnadernas behandling i skattehänseende, varvid även frågan om studiebidragets höjd bör beaktas.

Stockholm den 18 april 1968

Rolf Wirtén (fp)